

Muurvaren op een tuinmuur rondom de kerk in Wijchen (foto: Jelger Herder).

Portret van een plant: Muurvaren

Muurvaren (*Asplenium ruta-muraria*) is een klein, wat leerachtig aanvoelend, varentje dat het gehele jaar door groen blijft. Ze is te herkennen aan de breed driehoekige bladschijf met waaier- tot ruitvormige bladslippen. Muurvaren komt in Nederland algemeen voor. Alleen op de “dun bebouwde” zandgronden is ze minder algemeen. In de IJsselmeerpolders, waar oude muren schaars zijn, ontbreekt ze vrijwel.

Muurvaren is een van de weinige planten in Nederland die vrijwel uitsluitend op muren voorkomt. Het is dan ook van nature een rotsplant, die bij ons op muren een alternatieve groeiplaats vindt. Je treft haar aan op allerlei oude muren, zoals tuin-, kademuren en gevels van oude gebouwen. Alleen in Zuid-Limburg groeit ze hier en daar op krijtrotsen. Muurvaren is dé pionier onder de muurplanten. Ze vestigt

zich vaak als eerste op een muur. Geschikte muren, met kleine holten en spleten in het metselwerk, bereikt ze met behulp van zeer kleine lichte sporen die door de wind over grote afstanden kunnen worden verspreid. In tegenstelling tot andere varens verdraagt ze felle zon en groeit ze vaak op naar het zuiden geëxponeerde muren. De omstandigheden op dergelijke muren zijn zeer extreem: droog met sterk wisselende dag- en nachttemperaturen. Desondanks is ze niet geheel winterhard; in strenge winters kunnen er veel sneuvelen.

De stevigheid van een muur heeft weinig onder de aanwezigheid van Muurvarens te lijden. Muurvarens voegen juist iets toe, ze verhogen de belevingswaarde van oude muren.

Tekst: Edwin Dijkhuis